

Julens gåvor

Om julen 1968 hade det sagts att den skulle bli annorlunda. Man kan knappast märka någon förändring. Ute i världen, kring Medelhavet och i Biafra, fördes krig som vanligt, och endast i Vietnam gjordes ett uppehåll i striderna under julnatten. I samma natt befann sig tre amerikanska astronauter i en rymdfarkost på väg runt månen, ett nytt bevis på vad högt utvecklad teknologi kan åstadkomma. I samma natt lästes julens budskap för otaliga människor över hela jorden, men hur många av dem som verkligen har sett Hans stjärna i öster vet man ej.

Samtidigt sökte välmenande grupper, ungdomar mest, förmå svenska folket att förändra sina vanor i fråga om julfirandet. Man borde avstå från för mycket ätande och från för många julklappar. Om försöket är inget annat att säga än att det däri ligger något riktigt. Om julen genom tillfälligheter i almanackan blir ett konglomerat av ledighetsdagar, finns uppenbarligen anledning att propagera för att dessa dagar blir vettigt använda. Julklapparna förefaller det vara mera onödigt att söka reformera. Om svenska folket vill ha så mycket kvar av julen som en hemmets högtid att det till denna tid vill koncentrera köpet av gåvor till sina familjer — och det är ju därom det rör sig — så är det svårt att förstå varför detta skulle stämpas som felaktigt. Det är kanske opraktiskt, men det är trevligt.

De som vill det annorlunda påstår emellertid att gåvorna är onödiga och

representerar en lyx. Vad vet de egentligen om vad som är nödvändigt eller icke? Det enda säkra är att de är inne på samma vägar som alla diktatorer, i smått som i stort, har gått. De vill bestämma i detalj vad som är bäst för andra. Men det finns ingen anledning att acceptera deras intrång i andras privatliv. Den måttstock, som medlemmar av sådana grupper lägger på vårt handlande, skall bedömas uteslutande efter vad vi själva finner vara riktigt och lämpligt.

Men agitatorerna för det annorlunda talar då genast om u-länderna och om skyldigheten att ge till dem. De har ingen uppfattning om hur mycket som i själva verket blir givet, men givet i stillhet och utan åthävor. Man kan taga ett exempel från ett område som anti-julpropagandisterna vet bra litet om, nämligen från alla kyrkorna i Sverige. Trettondagens kollekt ger miljoner, som går oavkortade till mission i u-länder, dvs huvudsakligen till skolor och till sjukhus. Hur mycket av frivilliga gåvor har icke Rädda barnen eller Röda korset förmedlat till Biafra? Hur mycket har icke gått ut genom Lutherhjälpen? Det finns i Sverige inget fel på viljan att ge. Och det är icke heller något fel att gåvorna administreras på ett både billigt och obyråkratiskt sätt.

Ty även med gåvor skall man handskas med förstånd. En i flera avseenden instruktiv form av givande fick man däremot uppleva i julas. En grupp studerande vid Konstfackskolan inbjöd till

skolans lokaler ett antal hemlösa för att med dem fira julen på ett annorlunda sätt. Det föreföll från början som ett vänligt och vackert initiativ. Till skolan samlades alltså in Stockholms clocharder, mindre pittoreska än dem turisterna finner under Paris broar men lika obenägna att följa vanliga regler. Detta framgick till fullo när de uttrötade värdarna ville avsluta julfirandet — givandet skulle upphöra Annandagen klockan 24. Gästerna fann emellertid lokalerna trivsamma som omväxling och vägrade att utrymma dem. Ett förvirrat socialdemokratiskt borgarråd tillkallades, tydligen helt obenägen att erkänna att det Social-Sverige, som hans parti anses ha skapat, skulle hysa förkomna individualister som dessutom ville bestämma själva.

Fortsättningen blev att annorlundajul-gruppen efterträddes av en mera professionell extremistgrupp, kallad Aktionerna alternativt samhälle. Den installerade sig som självgjorda värdar på Konstfack. Samtidigt kom spriten dit, och snart var grisigheten fullständig. Samtidigt kom TV:s Aktuellt, förmodligen för att förevisa hur samhället missköter sig och hur de duktiga ungdomarna gripit in. Emellertid fann någon av individualisterna att en reporter ställde alltför närgångna frågor varför han kastade en blomkruka mot TV-kameran, och reklamen upphörde.

I någon tidning talades det i sammanhanget med stora ord om de socialt missanpassades rättigheter, om att de nu

kunde tala med människor och inte med socialassistenter ("socialknektar" tycks ordet ha varit inom lokalerna!) och annat löst prat. I varje fall vittnar detta om grov okunnighet om alkoholskadades problem. På ett ställe framhölls att för ungdomarna, som ordnade julen på Konstfack, var det av större intresse att "snacka med gubbarna" än att i hemmet delta i dess trista konventioner. Varför dessa ungdomars hem skulle förutsättas vara trista framgick naturligtvis ej. De dömdes ut alldeles av bara farten.

Det verkligt trista i hela historien är, att ett experiment, som några kanske alltför blåögda och okunniga ungdomar gjort genom att för julkvällen samla ihop ett antal nedgångna och svårskötta existenser, utnyttjades av oansvariga element, som räknade med att samhällets organ — som de energiskt fördömer — som vanligt skulle börja stödja dem och delta med dem. Det gick nu icke helt så. Aktionsgruppen för annorlunda samhälle misslyckades totalt med sitt självtagna uppdrag. Den klagade högljutt över att den icke fått hjälp "med några mindre praktiska detaljer". I själva verket ville den vältra över allt ansvar på samhället, medan de själva skulle framstå som de som visste att omhändertaga samhällets olycksbarn. När så ej blev fallet, klagade Aktionsgruppen över att samhället gett den ett mistroendevotum! Man får hoppas att det förhåller sig just så. Samhället har all anledning att hysa djup misstro mot hela denna extremrörelse.